

รายงานโรคมะเร็งในช่องปาก ปี 2553-2557 ในประเทศไทย

โรคที่เกิดในช่องปาก นอกจากโรคที่เกี่ยวข้องกับฟันและเหงือกแล้ว ยังอาจมีความผิดปกติที่เกิดขึ้นกับอวัยวะอื่นๆ เช่น เนื้อเยื่ออ่อน ลิ้น ฯลฯ ซึ่งนอกจากจะทำให้เกิดความเจ็บปวดทรมานและมีปัญหาในการรับประทานอาหารแล้ว ยังอาจเป็นสัญญาณที่บ่งบอกถึงอันตรายต่ออวัยวะส่วนอื่นของร่างกายอีกด้วยผู้ป่วยที่มีรอยโรคเกี่ยวกับเนื้อเยื่ออ่อนในช่องปากที่มารับการรักษา

รอยโรคในช่องปาก (Oral lesion) เช่น ร้อนใน เชื้อราผลจากของร้อน ผลจากการแพ้ยาสีฟัน แผลใต้ฟันปลอม ฯลฯ มะเร็งช่องปากมีระยะก่อนการเกิดโรค (Precancer) ที่ค่อนข้างนาน เรียกว่า ระยะ Potentially Malignant Disorders (PMD) ก่อนพัฒนาเป็นมะเร็งช่องปาก (Cancer stage) ระยะที่ 1-4 ตามลำดับ ซึ่งระยะ PMD สามารถรักษาได้หายขาดหากได้รับการรักษาอย่างต่อเนื่อง การคัดกรองมะเร็งช่องปากสามารถทำได้ง่ายโดยการตรวจด้วยสายตา (Visual inspection) และการตรวจเย็บในช่องปากด้วยมือ (Palpation of oral mucosa) ของผู้เชี่ยวชาญด้านมะเร็ง (oral medicine specialist)

ข้อมูลจากการรับการรักษาในสถานบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข นั้น พบมีการเพิ่มขึ้นของโรคเป็นระยะ

ตารางที่ 1 ผู้ป่วย Oral lesion รายจังหวัด ปีงบประมาณ 2553-2557

จังหวัด	2553	2554	2555	2556	2557
กระบี่	2694	5344	6387	4316	2979
กาญจนบุรี	4535	7640	8924	6550	8387
กาฬสินธุ์	7904	10500	15700	14400	14200
กำแพงเพชร	8111	5242	9073	9583	8447
ขอนแก่น	15300	22400	24900	28800	19200
จันทบุรี	3696	4494	5219	4844	4805
ฉะเชิงเทรา	5834	6458	7377	6195	6064
ชลบุรี	3890	7701	11700	7329	6009
ชัยนาท	4878	5371	5742	4831	3677
ชัยภูมิ	4678	11800	13000	15200	14500
ชุมพร	3114	6767	6732	4759	4802
ตรัง	1855	7562	5363	4859	4744
ตราด	1199	1228	1860	1247	2350
ตาก	2605	9952	9391	6164	6825
นครนายก	1284	1655	1955	1787	1901
นครปฐม	12700	9462	13900	14100	15000

จังหวัด	2553	2554	2555	2556	2557
นครพนม	9760	8961	10200	12700	10600
นครราชสีมา	29100	25000	34500	32700	34400
นครศรีธรรมราช	10000	14700	18400	16500	16600
นครสวรรค์	10700	12200	10900	21200	16000
นนทบุรี	4666	4777	7082	6626	6537
นราธิวาส	2438	2950	4829	4966	4422
น่าน	4301	5186	8395	8065	7427
บึงกาฬ	1221	4232	4770	3428	4097
บุรีรัมย์	13800	16900	23100	23200	22900
ปทุมธานี	2793	5442	8530	8628	6871
ประจวบคีรีขันธ์	3013	11200	13500	5193	7263
ปราจีนบุรี	3545	6488	6966	5902	6270
ปัตตานี	5460	4191	6705	7455	8464
พระนครศรีอยุธยา	6855	8099	9173	9435	8547
พะเยา	3892	1556	6493	6529	5938
พังงา	1958	2451	2234	1512	972
พัทลุง	6101	8569	11100	8240	6878
พิจิตร	4256	5535	7625	6792	7172
พิษณุโลก	3531	5225	7748	7815	8537
ภูเก็ต	1065	7112	9082	8520	5505
มหาสารคาม	6848	8547	11200	11700	11100
มุกดาหาร	3685	4983	6554	5204	3064
ยะลา	1466	3179	8731	6165	6355
ยโสธร	9262	9790	13300	11200	12400
ระนอง	1302	1671	2603	2816	3286
ระยอง	5315	6323	7816	5569	4655
ราชบุรี	7435	9981	11200	8936	8712
ร้อยเอ็ด	9402	15400	18000	15800	19100
ลพบุรี	4035	3784	7313	7639	7240
ลำปาง	4615	10400	12900	8389	6863
ลำพูน	2950	4409	3635	3269	3578

จังหวัด	2553	2554	2555	2556	2557
ศรีสะเกษ	19400	27800	31900	28300	30900
สกลนคร	6012	11600	13900	10800	11900
สงขลา	6861	15900	24200	16600	14500
สตูล	1598	2977	3954	4110	3294
สมุทรปราการ	4107	4079	5809	6291	4018
สมุทรสงคราม	4311	4525	3882	1095	2836
สมุทรสาคร	4287	2801	5442	6238	5067
สระบุรี	2459	4342	5102	3703	1268
สระแก้ว	5492	5817	2570	5785	5250
สิงห์บุรี	1617	2236	2804	2668	3610
สุพรรณบุรี	1823	5053	9226	9836	9685
สุราษฎร์ธานี	3083	5421	8469	6238	7041
สุรินทร์	7908	10900	17600	18400	18500
สุโขทัย	3584	9742	8720	7220	5864
หนองคาย	2015	6844	8637	7304	6072
หนองบัวลำภู	4498	3720	7256	7530	6527
อำนาจเจริญ	6531	13200	11300	8769	8132
อุดรธานี	9960	10700	17900	11000	15100
อุตรดิตถ์	4478	6809	9042	6359	5502
อุทัยธานี	2597	4133	5730	4132	4585
อุบลราชธานี	25700		36700	27900	25200
อ่างทอง	279	2563	4136	3733	1663
เชียงราย	9439	10400	17600	10600	13000
เชียงใหม่	10600	13100	20800	16500	15800
เพชรบุรี	2613	6915	8345	7435	7203
เพชรบูรณ์	5805	5997	10800	10600	8599
เลย	8605	7383	9483	11000	10300
แพร่	2906	3380	4839	4899	3973
แม่ฮ่องสอน	2153	3202	4918	4417	4965
Total	440000	574000	783000	697000	666000

ตารางที่ 2 ผู้ป่วย PMD รายจังหวัด ปีงบประมาณ 2553-2557

จังหวัด	2553	2554	2555	2556	2557
กระบี่	3	1	9	8	16
กาญจนบุรี	3	37	34	11	17
กาฬสินธุ์	16	27	61	58	66
กำแพงเพชร	3	4	51	86	55
ขอนแก่น	43	61	146	929	287
จันทบุรี	4	19	37	36	36
ฉะเชิงเทรา		1	4	11	13
ชลบุรี	3	20	93	57	80
ชัยนาท	13	94	37	16	15
ชัยภูมิ	1	12	21	58	42
ชุมพร	2	5	28	15	41
ตรัง		17	59	72	48
ตราด	1	1	28	5	28
ตาก		39	62	49	70
นครนายก	2	10	8	24	20
นครปฐม	29	2	14	79	75
นครพนม	25	59	63	68	66
นครราชสีมา	13	23	195	313	426
นครศรีธรรมราช	55	107	133	121	204
นครสวรรค์	14	8	12	59	64
นนทบุรี	14	2	36	52	82
นราธิวาส	3	9	52	43	50
น่าน	8	2	169	116	59
บึงกาฬ	2		9	9	27
บุรีรัมย์	8	20	164	224	219
ปทุมธานี	2	2	20	25	17
ประจวบคีรีขันธ์	5	24	14	28	84
ปราจีนบุรี	4	27	28	42	30
ปัตตานี	13	30	27	43	67

จังหวัด	2553	2554	2555	2556	2557
พระนครศรีอยุธยา	9	42	37	36	50
พะเยา	4	15	64	115	95
พังงา	3	2	5	2	11
พัทลุง	13	21	16	16	11
พิจิตร	35	54	27	19	22
พิษณุโลก	12	26	27	65	98
ภูเก็ต			14	11	21
มหาสารคาม	52	22	21	46	43
มุกดาหาร	6	9	9	16	11
ยะลา		6	3	7	10
ยโสธร	23	25	46	23	27
ระนอง	10	7	10	3	16
ระยอง	4	14	21	24	12
ราชบุรี	4	33	94	72	101
ร้อยเอ็ด	18	87	90	115	135
ลพบุรี	6	7	41	52	40
ลำปาง	10	78	101	82	42
ลำพูน	3	3	30	44	64
ศรีสะเกษ	83	69	165	175	281
สกลนคร	17	92	105	106	98
สงขลา	14	6	101	133	93
สตูล		1	9	7	2
สมุทรปราการ		2	104	67	48
สมุทรสงคราม	1	3	2		1
สมุทรสาคร	8	2	20	25	40
สระบุรี	8	19	13	37	12
สระแก้ว	2	7	10	13	17
สิงห์บุรี	3	6	21	17	22
สุพรรณบุรี	1	5	48	49	75
สุราษฎร์ธานี	11	13	115	189	264
สุรินทร์	2	7	259	234	78

จังหวัด	2553	2554	2555	2556	2557
สุโขทัย	13	51	86	76	56
หนองคาย	11	3	50	59	77
หนองบัวลำภู	7	3	43	41	65
อำนาจเจริญ	5	21	12	37	12
อุดรธานี	15	48	95	39	182
อุดรดิตถ์	26	62	59	41	20
อุทัยธานี		50	97	73	68
อุบลราชธานี	65		483	445	410
อ่างทอง		17	37	12	10
เขียงราย	25	61	160	165	281
เขียงใหม่	9	9	158	78	84
เพชรบุรี	4	8	10	40	28
เพชรบูรณ์	2	6	60	69	84
เลย	41	29	61	46	61
แพร่	11	27	81	93	83
แม่ฮ่องสอน	1	6	49	91	113
Total	886	1747	4783	5862	5778

ตารางที่ 3 ผู้ป่วย Oral Cancer รายจังหวัด ปีงบประมาณ 2553-2557

จังหวัด	2553	2554	2555	2556	2557
กระบี่	52	11	34	70	123
กาญจนบุรี	17	77	116	97	247
กาฬสินธุ์	80	110	244	151	204
กำแพงเพชร	69	29	429	423	371
ขอนแก่น	374	66	510	8833	4029
จันทบุรี	152	144	624	598	535
ฉะเชิงเทรา	20	20	130	195	253
ชลบุรี	100	97	1348	450	619
ชัยนาท	46	163	167	201	112
ชัยภูมิ	46	124	380	441	537

จังหวัด	2553	2554	2555	2556	2557
ชุมพร	119	27	105	99	337
ตรัง	23	127	240	291	281
ตราด	382	31	176	73	213
ตาก	2	77	177	141	165
นครนายก	49	135	234	238	190
นครปฐม	111	77	425	429	395
นครพนม	144	74	56	130	91
นครราชสีมา	990	1805	1541	2532	3819
นครศรีธรรมราช	345	345	447	626	987
นครสวรรค์	685	783	112	597	544
นนทบุรี	108	65	225	276	211
นราธิวาส	216	17	49	54	28
น่าน	60	59	109	154	147
บึงกาฬ	25	5	51	76	101
บุรีรัมย์	93	244	761	1001	1061
ปทุมธานี	18	33	148	225	201
ประจวบคีรีขันธ์	315	190	179	232	311
ปราจีนบุรี	87	215	328	318	254
ปัตตานี	31	12	55	103	133
พระนครศรีอยุธยา	31	107	286	340	352
พะเยา	60	15	60	217	120
พังงา	57	18	9	6	15
พัทลุง	149	32	118	86	104
พิจิตร	1207	771	378	218	215
พิษณุโลก	41	127	274	2065	2027
ภูเก็ต	10	5	73	60	58
มหาสารคาม	218	93	225	252	251
มุกดาหาร	30	43	41	29	16
ยะลา	5	9	12	1	7
ยโสธร	371	26	94	225	282
ระนอง	34	16	48	94	113

จังหวัด	2553	2554	2555	2556	2557
ระยอง	143	70	153	216	77
ราชบุรี	516	337	507	702	464
ร้อยเอ็ด	242	628	601	540	531
ลพบุรี	138	151	377	427	389
ลำปาง	196	112	190	147	110
ลำพูน	82	1	51	144	191
ศรีสะเกษ	292	38	321	528	996
สกลนคร	317	335	278	215	317
สงขลา	147	24	690	903	1043
สตูล	84	3	49	115	16
สมุทรปราการ	490	825	235	278	240
สมุทรสงคราม	107	59	54	15	52
สมุทรสาคร	652	672	283	205	206
สระบุรี	139	144	129	137	59
สระแก้ว	13	28	45	96	99
สิงห์บุรี	219	624	105	107	95
สุพรรณบุรี	15	73	511	496	683
สุราษฎร์ธานี	110	16	309	511	652
สุรินทร์	1649	98	364	758	896
สุโขทัย	258	210	212	274	281
หนองคาย	77	14	77	126	123
หนองบัวลำภู	1142	853	128	110	134
อำนาจเจริญ	42	132	45	65	64
อุดรธานี	501	68	214	177	360
อุตรดิตถ์	128	123	183	228	203
อุทัยธานี	224	275	321	365	385
อุบลราชธานี	690		1041	926	916
อ่างทอง	8	38	126	106	80
เขียงราย	383	48	142	198	177
เชียงใหม่	14	6	671	312	290
เพชรบุรี	5	9	142	237	277

จังหวัด	2553	2554	2555	2556	2557
เพชรบูรณ์	90	78	361	470	399
เลย	69	115	94	100	176
แพร่	28	30	87	121	186
แม่ฮ่องสอน	72	10	65	57	424
Total	16254	12671	20179	33059	31650

ที่มา สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักปลัดกระทรวงสาธารณสุข

หมายเหตุ รหัสในการดึงข้อมูลจากแฟ้มมาตรฐาน

Oral lesion รหัส K12 ,K120 ,K1200-9 ,K121 ,K1210-K1219 ,K122 ,K13 ,K130 ,K1300-9 ,K131 ,K134 ,K1340-9 ,K135-7 ,K1370-9 ,K14 ,K140 ,K1400-9 ,K141 ,K142 K143 ,K1430-9 ,K144 ,K1440-9 ,K145-6 ,K1460-9 ,K148 ,K1480-1 ,K1488 ,K149

PMD รหัส K132 ,K1320-9 ,L43 ,L430-9

Oral Cancer รหัส C00 ,C000-C009 ,C01-2 ,C020-1 ,C0210-1 ,C0219 ,C022-4 ,C028-9 ,C03 ,C030-1 ,C039 ,C04 ,C040-1 ,C048-9 ,C05 ,C050-2 ,C058-9 ,C06 ,C060-1 ,C0610-9 ,C062 C0620-1 ,C0629 ,C068-9 ,C07 ,C08 ,C080 ,C081 ,C088-9

จัดทำโดย นางสาวณัฐมนสนันท์ ศรีทอง ติดต่อสอบถาม 02-5904217